

Ο ΜΙΤΟΣ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ

■ Πώς τα κέρδη των Ταμείων που αποκτήθηκαν από τους «χρυσούς τίτλους» της περιόδου Σημίτη εξανεμίστηκαν εν μια νυκτί

Η πυραμίδα των Ταμείων

Από τα ομόλογα της σύγκλισης στα ομόλογα της πρόκλησης

Του **ANT. ΚΑΡΑΚΟΥΣΗ**

Η υπόθεση των ομολόγων είναι παλαιά, έχει τη βάση της στο 1998. Τότε, όταν η κυβέρνηση Σημίτη άνοιξε τον δρόμο ένταξης στην ΟΝΕ, τα κριτήρια του Μάαστριχτ απαιτούσαν, πέραν της μείωσης των ελλειμμάτων, του πληθωρισμού και του δημοσίου χρέους, σταθερότητα του νομίσματος και σύγκλιση των επιτοκίων.

Μέτρο σύγκρισης για την επιβεβαίωση της σύγκλισης των επιτοκίων ήταν οι μακροπρόθεσμοι ευρωπαϊκοί τίτλοι και ειδικότερα το δεκαετούς διάρκειας γερμανικό ομόλογο σταθερού επιτοκίου, που τότε απέδιδε περίπου 5,5% ετησίως.

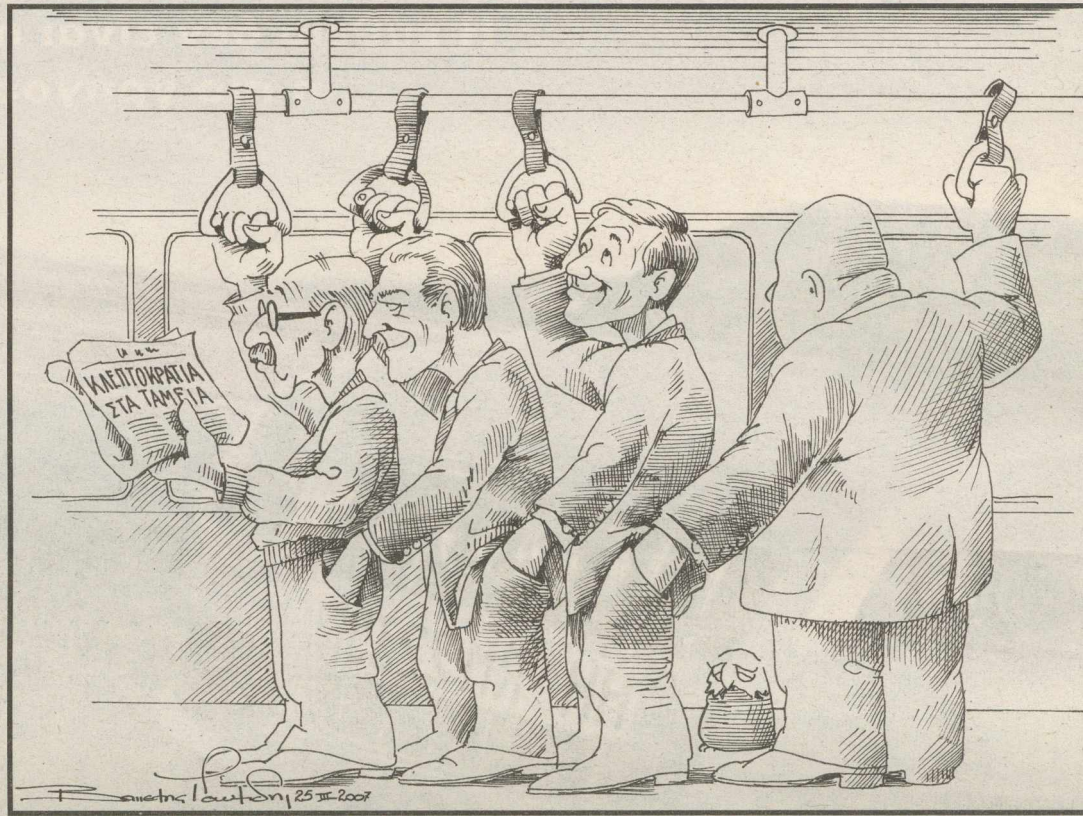
Το ελληνικό Δημόσιο δεν εξέδιδε μέχρι τότε μακροχρόνιους τίτλους. Δεκαετές ομόλογο σταθερού επιτοκίου ώστε να συγκριθεί με το αντίστοιχο γερμανικό και έτσι να επιβεβαιωθεί η ικανοποίηση του κριτηρίου της σύγκλισης του επιτοκίου δεν υπήρχε.

■ Μια επιτυχής έκδοση

Την απόφαση για την έκδοση του πρώτου δεκαετούς ομολόγου ανέλαβε ο τότε υφυπουργός Οικονομικών κ. Ν. Χριστοδουλάκης, με την αμέριστη υποστήριξη του τότε διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και νυν αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κ. Λ. Παπαδήμου.

Εκείνος ο πρώτος τίτλος σταθερού επιτοκίου που εκδόθηκε το 1998 προσέφερε αποδόσεις κοντά στο 10%, καθώς ενσωμάτωνε την αβεβαιότητα ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ, αλλά και τον κίνδυνο μεταβολής της ισοτιμίας της δραχμής, καθώς δεν ήταν σίγουρο ότι η αντικατάσταση της δραχμής με το ευρώ θα γινόταν με τη σχέση που είχε ενταχθεί το ελληνικό νόμισμα στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, δηλαδή 1 ευρώ προς 340,750 δρχ.

Η έκδοση ήταν επιτυχής, όπως και οι επόμενες που ακολούθησαν μέχρι την ένταξή μας στη ζώνη του ευρώ. Τα επιτόκια δε μειώνονταν συνεχώς και έφθασαν κάποια στιγμή το 2001 να απέχουν ελάχιστα από τον αντίστοιχο γερμανικό τίτλο. Τα ομόλογα αυτά ονομάστηκαν «ομόλογα της σύγκλισης», ήταν οι «χρυσοί τίτλοι» της περιόδου Σημίτη, οι οποίοι ακόμη και σήμερα γίνονται ανάρπαστοι όταν εμφανίζονται προς πώληση στη διαπραγματευτική αγορά τίτλων.

Ηταν ίσως οι αποδοτικότεροι τίτλοι που εκδόθηκαν από το ελληνικό Δημόσιο στα χρόνια της μεταπολίτευσης. Και αυτό γιατί προσέφεραν υψηλές, σταθερές για δέκα χρόνια, αποδόσεις, σε μια εποχή αβεβαιότητας και χαμηλών επιτοκίων συνολικά στην παγκόσμια οικονομία.

Τα ασφαλιστικά ταμεία με προτροπή της κυβέρνησης Σημίτη, η οποία πίστευε βαθιά στην ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ, τοποθέτησαν μεγάλο μέρος των διαθεσίμων τους σε αυτούς τους δεκαετείς τίτλους. Η σημαντική μάλιστα αύξηση της περιουσίας των Ταμείων από 8 δισ. ευρώ το 1996 σε 26

δισ. ευρώ το 2004 αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στις τοποθετήσεις στα «ομόλογα της σύγκλισης».

■ Τα αρπαχτικά της προίκας

Ερχόμενη η Νέα Δημοκρατία στην εξουσία τον Μάρτιο του 2004 βρήκε τα ασφαλιστικά ταμεία με την προίκα της σύγκλισης ανθηρή και αφάγωτη. Απ' την πρώτη μάλιστα περίοδο της κυβέρνησης Καραμανλή ο φιλικός, προς αυτήν, κύκλος των χρηματοοικονομικών συμβούλων και χρηματιστών, τόσο του Λονδίνου όσο και της Αθήνας, άρχισε να πολιορκεί τα υπουργεία Οικονομικών και Απασχόλησης.

Ο άλλοτε υπεύθυνος για τα Ταμεία υφυπουργός Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ν. Αγγελόπουλος φέρεται να εξομολογείται σε στε-

νό κύκλο ότι δέχθηκε πολλές φορές προτάσεις για «αξιοποίηση και πιο ενεργή διαχείριση της περιουσίας των Ταμείων». Μεταδίδει μάλιστα ότι τις απέκρουσε όλες γιατί διέκρινε «σκοπούς ανομολόγητους». Ορισμένοι μάλιστα θεωρούν πως εξαιτίας της στάσης του απομακρύνθηκε από την κυβέρνηση. Ανεξαρτήτως πάντως των αντιστάσεων του κ. Αγγελόπουλου, αμέσως μετά τον ανασχηματισμό της κυβέρνησης μαζικές ήταν οι αλλαγές στις διοικήσεις των ασφαλιστικών ταμείων. Τότε τοποθετήθηκε στο ΤΕΑΔΥ ο κ. Αγάπιος Σημαιοφορίδης, στο 2006 τοποθετούνται χρονικά οι περισσότερες επιδίκες και προβληματικές πράξεις των Ταμείων επί των ομολόγων, από εκείνη την περίοδο εμφανίζεται πιο συστηματικά το γαι-

τάνάκι της αντικατάστασης των «χρυσών» τίτλων της περιόδου Σημίτη με ριψοκίνδυνα «δομημένα προϊόντα», που άρχισε να εκδίδει με μεγαλύτερη συχνότητα το υπουργείο Οικονομικών.

■ Στον βωμό του μαύρου χρήματος

Ο πρώην υπουργός Οικονομίας κ. Ν. Χριστοδουλάκης διερωτάται τι επέβαλε στο υπουργείο Οικονομικών να προχωρήσει μαζικά στις εκδόσεις των λεγόμενων «κρυφών» ομολόγων; Γιατί ο κ. Δούκας επέλεξε αυτούς τους σύνθετους τίτλους και γιατί οργανώθηκε αυτή η τόσο δαιδαλώδης κίνηση των τίτλων σε μία ημέρα από το υπουργείο Οικονομικών στο Λονδίνο και από εκεί πάλι πίσω, προκειμένου να φθάσουν στα Ταμεία; Και πώς τα Ταμεία αποφάσισαν το σπάσιμο των «ομολόγων της σύγκλισης» και την αντικατάστασή τους από τα «ομόλογα της πρόκλησης», όπως ο κ. Χριστοδουλάκης χαρακτηρίζει τους νέους υψηλού ρίσκου τίτλους, οι περισσότεροι των οποίων μετρούν απώλειες μέχρι και 30% για τους ασφαλισμένους και τα Ταμεία;

Όλα τα στοιχεία πάντως μαρτυρούν την ύπαρξη και λειτουργία μιας μοντέρνας ιδιότυπης χρηματοοικονομικής πυραμίδας, η οποία έβαλε ως στόχο τα υπεραποδοτικά, για τα ασφαλιστικά ταμεία, ομόλογα της σύγκλισης. Οι δύο «βαλίτσες» των 2,4 εκατομμυρίων ευρώ η καθεμία, που αναζητεί ο κ. Γ. Ζορμπάς, και οι υπερπρομήθειες, τις οποίες αποδεδειγμένα κατέβαλε ο κ. Αγάπιος Σημαιοφορίδης στη γαλάζια «Ακρόπολη» χρηματιστηριακή, καταδεικνύουν, όπως όλα δείχνουν, τη βάση της πυραμίδας. Οι εμπλεκόμενοι χρηματιστές, όπως και οι πρόθυμες διοικήσεις των Ταμείων να αντικαταστήσουν τα «χρυσόφορα» ομόλογα της σύγκλισης με τα καινούργια, τα σύνθετα και υψηλού ρίσκου ομόλογα, συγκροτούν τον στρατό της πυραμίδας. Ακολουθώντας τη διαδρομή των τίτλων συναντά κανείς τους ενδιαμέσους επιχειρησιακούς παράγοντες της ομάδας, στο Λονδίνο βρίσκονται προφανώς οι συντονιστές της επιχείρησης και οι στρατηγοί μάλλον πρέπει να αναζητηθούν στην Αθήνα, όπου τελικώς καταλήγει και το «μαύρο» χρήμα.

ΓΝΩΜΗ

«Όλοι τα ίδια είναι»

Του Α. Δ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗ

Δεν υπάρχει κριτική πιο άδικη από το «όλοι τα ίδια είναι». Πιο άδικη και πιο αποσπασματική συνάμα, καθώς οδηγεί σε νυχελιστική απόρριψη (που, ακόμη χειρότερα, ανεβάζει τον πειρασμό τού να αποστρέψει ο πολίτης το βλέμμα, άρα να μην ελέγχει, άρα να συμβιβάζεται και να αποδέχεται εκείνο που... απορρίπτει).

Δεν υπάρχει λοιπόν πιο επικίνδυνο από το «όλοι τα ίδια είναι», όταν επαληθεύεται στην πράξη! Τώρα που θα δούμε να προχωρεί και να δένει η υπόθεση όχι της χρηματιστηριακής «Ακρόπολης» και του καμουφλαρισμένου ομολόγου και των αποθεματικών του Ταμείου των δημοσίων υπαλλήλων (και όσων, αύριο, φορέων και διαμεσολαβητών - εδώ και έξω - και σασ βουαγιάζ και άλλων σχετικών βρεθούν εμπλεκόμενοι) αλλά του ανέμελου παιχνιδιού με εκατοντάδες δισ. ευρώ των αδυνάτων επί ωφελεία των «σωστών» ισχυρών, τώρα θα θυμηθούμε την άλλη εκείνη ιστορία των «με το αζημίωτο» καταθέσεων

των ΔΕΚΟ στην Τράπεζα Κρήτης του αλήστου μνήμης Κοσκωτά. Οχι, όχι με κάποια διάθεση συμπληρωσμού - αυτό εις μάτην πήγαν να περάσουν ως «πολιτική απάντηση» οι επικοινωνιατζήδες της σημερινής κυβέρνησης (ατυχέστατα και ο φίλιος Τύπος) όταν το σκάνδαλο των αποθεματικών των Ταμείων βγήκε στην επιφάνεια. Τράπεζα της Ελλάδος και Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και υπουργείο Οικονομικών κατήγγειλαν, πάντως δεν κάλυψαν: οπότε το «εσείς παραδώσατε ένα σύστημα διαχείρισης των Ταμείων που αφήνει τρύπες για κάθε επιτήδειο, εμείς τώρα πάμε να το διορθώσουμε, επί ημερών

σας γίνονταν όσα και σήμερα» θυμίζει τόσο το «και εσείς καταπιέζετε τους Νέγρους!», ώστε μόνο κομματικά πιστούς μπορεί να πείσει.

Οχι, το πρόβλημα πάει βαθιά. Εγκειται ήδη σε εκείνο που είπε ενώπιον της Βουλής ο υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Παναγιώτης Θωμό-

πoulos για τη λαμπρή κομπίνα: «Και αν ακόμη δεν ήταν παράνομο, θα έπρεπε να είναι!» Αυτή είναι η τραγωδία του εναγκαλισμού με το «νόμιμο» (γι' αυτό και ο υπουργός Απασχόλησης που «έστειλε πακέτο την υπόθεση στον Εισαγγελέα» περισσότερο ξεκαρφωμά παρά κάθαρση φέρνει): σε τέτοια ζητήματα, ποιος

θα αποδείξει αύριο - ή, μάλλον, σε δέκα μήνες... - ζημία; Και ως προς τι; Και ποιος θα αποδείξει ότι υπήρχαν δεσμευτικές διαδικασίες που δεν τηρήθηκαν; Αλίμονο στη χώρα - Ελλάδα, εν προκειμένω - όπου, στη διαχείριση των κοινών, μόνο το παράνομο αποτελεί όριο! Και ο τρισάθλιος χειρισμός; Και η ποινηρία; Και τα παταγώδες λάθος;

Το βαρύτερο, όμως, είναι το άλλο - και γι' αυτό ας ξαναθυμηθούμε τις ημέρες Κοσκωτά: η διαχείριση των «φιλέτων» του κράτους και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ήδη και του κοινωνικού τομέα: υπονομευόμενα Ταμεία την παραμονή ανοίγματος του Ασφαλιστικού) γίνεται με την πιο κοτζαμπάσικη λογική. Δικά μας παιδιά ανταμείβονται με προεδρίες και ΔΣ, ενεργούν βάσει δικών μας νευμάτων (εντολές; ποιος μίλησε για εντολές), για το δικό μας το καλό - άλλωστε «εμείς» είμαστε το κράτος, η κοινωνία, ο λαός. Τα ήθελε αλλιώς; Ας ψήφιζε αλλιώς!